PAOLO MENGOZZI
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2008. április 8. [1]

I – Bevezetés

1. Az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-135/05. sz., Campoli kontra Bizottság ügyben 2006. november 29-én hozott ítéletében (EBHT-KSZ 2006., I-A-2-297. o. és II-A-2-1527. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet) részben mint elfogadhatatlant, részben mint megalapozatlant elutasította Franco Campoli keresetét, amelyben a felperes 2004. május–július havi illetményelszámolásainak megsemmisítését kérte, arra hivatkozva, hogy azok több szempontból jogellenesek.

2. A Bíróságnak most az F. Campoli által a fenti ítélettel szemben előterjesztett fellebbezésről kell határoznia.

II – Jogszabályi háttér

3. A jelen jogvita szempontjából az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzata (a továbbiakban: személyzeti szabályzat) azon rendelkezéseinek van jelentősége, amelyek a Közösségek volt tisztviselőinek nyugdíjellátásait szabályozzák.

4. Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy 2004-ben a személyzeti szabályzatot jelentős terjedelemben módosították a 723/2004/EK, Euratom rendelettel; [2] az „új személyzeti szabályzat”, ahogyan a személyzeti szabályzatnak a fent hivatkozott rendelettel módosított szövegét gyakran nevezik, 2004. május 1-jén lépett hatályba.

5. A most felidézett reformot megelőző szövegében a személyzeti szabályzat 82. cikkének a jelen esetben irányadó része a következőket írta elő:

„(1) A fent meghatározott nyugdíjakat a nyugdíjjogosultság első hónapjának első napján hatályban lévő illetménytáblázatok alapján kell kiszámítani. A nyugdíjakat az azon Közösségeken belüli ország tekintetében rögzített értékkel kell súlyozni,

1 – Eredeti nyelv: olasz.

2 – Az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzatának, valamint az Európai Közösségek egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeinek módosításáról szóló, 2004. március 22-i 723/2004/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 124., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 2. kötet, 130. o.).

amelyben a jogosult lakóhelyének fennállását igazolja. […]”

6. A nyugdíjakra alkalmazandó korrekciós együtthatóra vonatkozó sajátos rendelkezések hiányában mindig a Közösség szolgálatban lévő tisztviselőire vonatkozó rendelkezéseket alkalmazták, amelyek hivatkozási szempontja a különböző tagállami fővárosokra jellemző megélhetési költség (azaz az úgynevezett „főváros módszer”).

7. Ugyanezen 82. cikk 2004. május 1-jétől alkalmazandó szövege azonban ekként rendelkezik:

„(1) […]

A nyugdíjakra nem kell korrekciós együtthatót alkalmazni. [helyesen: A nyugdíjakra nem alkalmazható korrekciós együttható.]

[…]”.

8. A korrekciós együttható rendszerének megszüntetésére vonatkozó közösségi jogalkotói döntésre legalábbis részben magyarázatot ad a 723/2004 rendelet (30) preambulumbekezdése, amely a következőképpen fogalmaz:

„Az Európai Unió fokozott integrációja és az Európai Unión belül a nyugdíjasok szabad lakóhelyválasztása elavulttá tette a nyugdíjak korrekciós együtthatóinak rendszerét. A rendszer a nyugdíjasok lakóhelye tekintetében egyúttal ellenőrzési problémákat is okozott, amelyek megoldásra várnak. Ezt a rendszert ezért el kell törölni, megfelelő átmenetet írva elő a nyugdíjasok és az e rendelet hatálybalépése előtt toborzott tisztviselők számára.”

9. Ezenkívül gyakorlatilag a személyzeti szabályzat új szövegében előírt átmeneti időszak – annak ellenére, amit a most hivatkozott preambulumbekezdés alapján gondolni lehetne – nem a korrekciós együttható felhasználásával kiszámolt nyugdíjról ezen együttható nélküli nyugdíjra való átmeneti időszakát jelenti. Ugyanis a 2004. május 1-je előtt megszerzett valamennyi nyugdíjjogosultság (tehát a fellebbező esetében, aki 2003 óta nyugdíjas, *valamennyi* nyugdíjjogosultság) esetében a reform jogalkotója egyszerűen a „fővárosmódszerrel” kiszámított korrekciós együtthatótól az „országmódszer” szerint kiszámított korrekciós együttható felé tartó fokozatos átmeneti rendszert írt elő. Más szavakkal azon személyek esetében, akik 2004. május 1-je előtt szereztek nyugdíjjogosultságot. a referencia megélhetési költségek a korrekciós együttható kiszámításához nem kizárólag a lakóhely szerinti tagállam fővárosának megélhetési költségei, hanem a kérdéses állam egészének átlagos megélhetési költségei. Pontosan ez tűnik ki a személyzeti szabályzat XIII. melléklete 20. cikkének, a

személyzeti szabályzat XI. melléklete 1. cikke (3) bekezdésének és 3. cikke (5) bekezdésének együttes olvasatából.

III – A tényállás

10. A 2004. május 1-je előtt nyugdíjba lépett tisztviselők fokozottabb védelme érdekében a személyzeti szabályzat XIII. melléklete 24. cikkének (2) bekezdése előírja:

„E rendelkezések hatálybalépésekor garantálják a 2004. május 1-je előtt kapott nettó nyugdíj nominálösszegét. […]”

11. Egyebekben a reform által előírt korrekciós együtthatók alkalmazására először csak a 31/2005/EK, Euratom rendeletben [3] került sor, amely azok alkalmazását 2004. július 1-jére visszamenő hatállyal írta elő.

12. A fellebbező 2003 februárjában lépett nyugdíjba. Ezt követően Londonban, az Egyesült Királyságban telepedett le. Ebből következően a nyugdíjára 139,6%-os korrekciós együtthatót alkalmaztak, amelyet a londoni megélhetési költségek alapján számítottak ki („fővárosmódszer”).

13. Az új személyzeti szabályzat hatálybalépésével ezt a korrekciós együtthatót fokozatosan csökkenteni kellett, és azt az „ország módszer” szerint kiszámított együtthatóvá kellett átalakítani a 2004. május 1-je előtt kapott nyugdíj nominálösszege garanciájának sérelme nélkül.

14. 2004. augusztus 14-én a fellebbező a személyzeti szabályzat 90. cikke alapján panaszt nyújtott be a kinevezésre jogosult hatósághoz, amelyben kérte a 2004. május, június és július hónapra vonatkozó illetményelszámolásának megsemmisítését. A panaszt a 2004. december 13-i határozattal elutasították.

3 – Az Európai Közösségek tisztviselői és egyéb alkalmazottai díjazásának és nyugdíjának, valamint az azokra alkalmazott súlyozási együtthatóknak 2004. július 1-jétől kezdődő hatállyal történő kiigazításáról szóló, 2004. december 20-i 31/2005/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL 2005. L 8., 1. o.).

IV – Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

15. Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2005. március 29-én benyújtott keresetlevelében a fellebbező a fent hivatkozott panaszát elutasító határozattal szembeni keresetet terjesztett elő.

16. Az Elsőfokú Bíróság második tanácsának elnöke a 2005. július 6-i végzésével engedélyezte az Európai Unió Tanácsának a jogvitába való beavatkozást.

17. A megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság először is elfogadhatatlannak nyilvánította a háztartási támogatás és az iskoláztatási támogatás számítási módjára vonatkozó jogalapot, mivel azokat a panasz keretében nem terjesztették elő. Úgyszintén elfogadhatatlannak nyilvánította, az eljáráshoz fűződő érdek hiánya miatt, a keresetnek a 2004. május és június havi illetményelszámolások ellen irányuló részét, mivel – amint láttuk – a korrekciós együttható alkalmazására csak 2004. június hónaptól került sor.

18. Az Elsőfokú Bíróság tehát elutasította a fellebbező által előterjesztett keresetnek a bizalomvédelem elvének, a jogbiztonság elvének, a szerzett jogok visszaható hatálya tilalmának, az egyenlő bánásmód elvének, az arányosság elvének és a gondos ügyintézés elvének megsértésére, valamint a hatáskörrel való visszaélésre és az indokolás elégtelenségére alapított jogalapjait.

19. A fellebbező által az egyenlőtlen bánásmód fennállásának alátámasztására megfogalmazott érveket illetően – ezek, amint látni fogjuk, az egyedüliek, amelyeket fenntart a fellebbezésben – az Elsőfokú Bíróság először is elutasította azt a feltevést, amely szerint az „országmódszeren” alapuló korrekciós együttható, a „fővárosmódszeren” alapuló korrekciós együtthatóval ellentétben nem alkalmas arra, hogy valamennyi nyugdíjas számára egyenlő vásárlóerőt biztosítson, azok lakóhelyétől függetlenül. Közelebbről, az Elsőfokú Bíróság megjegyezte, hogy mivel valamennyi nyugdíjkiigazítási rendszer a jellegénél fogva hozzávetőleges, önmagában nem indokolt az a feltételezés, hogy az „országmódszer” választása a „fővárosmódszer” helyett kevésbé alkalmas az egyenlő bánásmód biztosítására. Ez még inkább így van, amennyiben a közösségi jogalkotónak ebben a keretben nagyon széles mérlegelési jogkör áll a rendelkezésére. [4]

20. Azon érvet illetően, amely szerint az új együtthatók hátrányosan megkülönböztetőek, mivel a nyugdíjasokra olyan együtthatót alkalmaznak, amely eltérő módszeren alapul ahhoz képest, amelyet a szolgálatban lévő tisztviselőkre (akikre továbbra is a „főváros módszer” vonatkozik) alkalmaznak, az Elsőfokú Bíróság hangsúlyozta, hogy a meghatározott alkalmazási helyhez kötődő, aktív állományban lévő tisztviselők helyzete objektíve nem hasonlítható össze a nyugdíjas tisztviselő helyzetével, aki szabadon letelepedhet az általa választott helyen. [5]

21. Az Elsőfokú Bíróság ezt követően elutasította azt az érvet, amelyben a fellebbező azt

4 – Megtámadott ítélet, 99–109. pont.

5 – Uo., 110–115. pont.

állította, hogy egyenlőtlen bánásmód áll fenn a Belgiumban lakó nyugdíjasokkal szemben, akikre az „országmódszerre" való áttérés ellenére továbbra sem Belgium teljes területe, hanem csak Brüsszel megélhetési költségei alapján számított korrekciós együtthatót alkalmazták. Az Elsőfokú Bíróság ebben a tekintetben megjegyezte, hogy az új személyzeti szabályzatnak a nyugdíjasokra vonatkozó korrekciós együtthatókról szóló rendelkezései egyáltalán nem Brüsszelre, hanem egyszerűen Belgiumra hivatkoznak. A fellebbező által kifogásolt esetleges jogellenesség nem a személyzeti szabályzatra, hanem csak annak végrehajtási rendelkezéseire vonatkozik. Az Elsőfokú Bíróság ezenkívül megállapította, hogy éppen a Belgiumban lakó volt tisztviselőknek fizetett nyugdíj összege képez hivatkozási alapot az esetleges korrekciós együtthatóknak a más tagállamokban lakó nyugdíjasokra való alkalmazásához. Végül mindenesetre emlékeztetni kell arra az elvre, amely szerint előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat a más javára elkövetett jogsértésre. [6]

22. Végül az Elsőfokú Bíróság elutasította a fellebbezőnek a „kevésbé drága" tagállamokban lakó nyugdíjasokkal szembeni hátrányos megkülönböztetés fennállására hivatkozó érvét. A reform előtt az ezen államokban lakó nyugdíjasok nyugdíjára 100%-nál alacsonyabb korrekciós együtthatót alkalmaztak (más szavakkal: a nyugdíjat csökkentették a referenciaösszeghez képest). A reformot követően azonban legalább 100%-os korrekciós együtthatót alkalmaznak valamennyi nyugdíjasra: ez azt jelenti, hogy a lakóhelyétől függetlenül egyetlen nyugdíjas sem kap alacsonyabb összegű nyugdíjat annál, mint amelyet a Belgiumban lakó nyugdíjasoknak fizetnek. Az Elsőfokú Bíróság a fellebbező érvét elfogadhatatlannak minősítette, mivel annak elfogadása csak a „kevésbé drága" országokban lakó volt tisztviselők nyugdíjának csökkentését eredményezte volna, a fellebbező számára azonban semmilyen előnyt nem jelentett volna. Mindenesetre az Elsőfokú Bíróság ezenkívül az ügy érdemére vonatkozóan megjegyezte, hogy szerinte a legalább 100%-os korrekciós együttható bevezetése még a „kevésbé drága" tagállamok esetében sem minősíthető nyilvánvalóan önkényesnek és nem megfelelőnek. [7]

V – A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

23. A Bíróság Hivatalához 2007. február 8-án benyújtott fellebbezésével a fellebbező fellebbezést nyújtott be a megtámadott ítélet ellen.

24. A fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– adjon helyt a fellebbező által a panasz szakaszában előterjesztett kérelmeknek, és ebből következően semmisítse meg

6 – Uo., 116–130. pont.

7 – Uo., 131–139. pont.

a panaszról és a nyugdíjelszámolásáról hozott határozatokat;

– a Bizottságot kötelezze mind az Elsőfokú Bíróság előtti, mint a Bíróság előtti eljárás költségeinek megfizetésére.

25. A Bizottság kéri a Bíróságot, hogy:

– elsődlegesen utasítsa el a fellebbezést mint elfogadhatatlant;

– másodlagosan teljes egészében utasítsa el a fellebbezést mint megalapozatlant;

– a Bíróság eljárási szabályzatának 122. cikke alapján a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

26. A Tanács kéri a Bíróságot, hogy:

– állapítsa meg, hogy a fellebbezés megalapozatlan;

– a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

VI – Jogi elemzés

A – *Előzetes megjegyzések*

27. A jelen eljárásban a fellebbező az Elsőfokú Bíróság előtt előterjesztett számos kereseti jogalapból csak az egyenlő bánásmód megsértésére vonatkozó jogalapot ismétli meg.

28. Pontosabban a fellebbező kifogásai az Elsőfokú Bíróság által – az e jogalap alátámasztására előterjesztett négy jogalap közül háromra – adott válaszra összpontosulnak: a fellebbező ugyanis kifejezetten úgy nyilatkozik, hogy nem kívánja megkérdőjelezni az Elsőfokú Bíróságnak a fent hivatkozott érvek közül a másodikra vonatkozó értékelését, amely a nyugdíjasok és a szolgálatban lévő tisztviselők közötti állítólagos hátrányos megkülönböztetésre vonatkozik. [8]

29. A fellebbező megtámadott ítélettel szemben előterjesztett kifogásainak vizs-

8 – Lásd a fellebbezés 14. pontját.

gálata előtt meg kell azonban vizsgálni a Bizottság által előterjesztett „csatlakozó fellebbezést”.

B – *A Bizottság „csatlakozó fellebbezéséről”*

1. A felek érvei

30. A fellebbezési válaszbeadványának utolsó részében a *Bizottság* „csatlakozó fellebbezést” terjeszt elő, amelyben hangsúlyozza, hogy az Elsőfokú Bíróságnak mindenekelőtt mint elfogadhatatlant kellett volna elutasítania az egyenlő bánásmód elvének megsértésére vonatkozó negyedik érvet, mivel azt először a válaszban terjesztették elő. Ezzel a különleges kérdéssel később fogok foglalkozni az érv érdemére vonatkozó vita kiindulópontjaként.

31. A Bizottság ezt követően azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróságnak elfogadhatatlannak kellett volna nyilvánítania az első, a második és (még) a harmadik érvet is, mivel azokat a fellebbező nem terjesztette elő az általa benyújtott közigazgatási panasz keretében, mielőtt az Elsőfokú Bírósághoz fordult volna.

32. A három érv esetében – amelyekről a Bizottság azt állítja, hogy azokat Elsőfokú Bíróságnak kezdettől fogva elfogadhatatlannak kellett volna nyilvánítania – egyébiránt, amint azt láttuk, azon egyedüli érvekről van szó, amelyeket a fellebbező a fellebbezés keretében fenntartott.

33. A *fellebbező* a válaszában a csatlakozó fellebbezés elfogadhatatlanságára hivatkozik, mivel a Bizottságnak az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett egyetlen indítványát sem utasították el, amint azt a Bíróság alapokmányának 56. cikke megkövetelné. Ugyanis a Bizottság az Elsőfokú Bíróság előtt állítólag nem hozta fel a jelen elfogadhatatlansági kifogást, tehát ebben a pontban nem lett pervesztes. Ezenkívül a Bizottság nem az Elsőfokú Bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését vagy megváltoztatását kéri, hanem egyszerűen annak megállapítását, hogy a fellebbezés elfogadhatatlan.

34. A fellebbező egyebekben úgy véli, hogy a Bizottság csatlakozó fellebbezése érdemben is megalapozatlan, mivel már a személyzeti szabályzat 90. cikke szerinti panasz keretében előterjesztésre került az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított kifogás. A keresetben ezen egyenlőtlen bánásmód fennállásának alátámasztására előterjesztett valamennyi érv – még ha azokat nem is terjesztették elő kifejezetten a panaszban – mindenesetre szorosan összefügg az előzőekben kifejtettekkel.

35. A *Bizottság* a viszonválaszában megerősíti, hogy a csatlakozó fellebbezésének nem az Elsőfokú Bíróság ítéletének hatályon kívül

helyezése vagy megváltoztatása a célja.[9] A Bizottság azt állítja azonban, hogy a fellebbező által az Elsőfokú Bíróság előtt hivatkozott érvek egy részének a kezdettől való elfogadhatatlansága a fellebbező által a Bírósághoz benyújtott fellebbezés elfogadhatatlanságát eredményezi ugyanazon érvekre vonatkozóan. Mivel a kérdéses érvek alkotják a fellebbezést kizárólagosan megalapozó érveket, a fellebbezést teljes egészében elfogadhatatlanná kell nyilvánítani.

37. A Bizottság „csatlakozó fellebbezése" tehát elfogadhatatlannak tűnhet az alapokmány 56. cikkének értelmében vett elutasítás feltételének nem teljesülése miatt, amely cikk a második bekezdésében előírja, hogy fellebbezéssel „bármelyik fél élhet, akinek indítványait egészben vagy részben elutasították".

38. Úgy vélem azonban, hogy a most kifejtett megoldás nem helyes, és jobb volna a kérdéses probléma megoldásának valamely más megközelítése.

2. Értékelés

36. A Bizottság által előterjesztett „csatlakozó fellebbezés" kétségtelenül atipikus, amint azt a viszonválasza keretében ez az intézmény is elismerte.[10] Különösen annak van jelentősége, hogy a Bizottság ezzel a „csatlakozó fellebbezéssel" nem kérte a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését. Mindez megcáfolhatatlanul alátámasztja, hogy az Elsőfokú Bíróság előtt a Bizottság egyáltalán nem lett pervesztes.

39. A Bizottság csatlakozó fellebbezése egyrészről a tisztviselők személyzeti szabályzatának 90. cikke alapján a fellebbező által benyújtott közigazgatási panasz tartalma, másrészről az Elsőfokú Bíróság előtt benyújtott keresetlevél tartalma közötti egyezés elvén alapul.

40. A közösségi bíróságok ennek az elvnek a terjedelmét számos határozatban megvizsgálták és kifejtették. Közelebbről, a Bíróság kijelentette, hogy a személyzeti szabályzatban előírt pert megelőző eljárás és különösen a panasz benyújtása „lényeges alaki előírás".[11] A Bíróság megállapította, hogy a kérdéses pert megelőző eljárás határidőinek betartása kogens jellegű, a bíróságnak

9 – Lásd ebben az értelemben a Bizottság kérelmét és viszonválaszának 31. pontját. Ugyanakkor hangsúlyozom, hogy a viszonválasz 40. pontjában a Bizottság azt állítja, hogy „[…] mivel a Bíróságnak hatályon kívül kellene helyeznie az Elsőfokú Bíróság ítéletét amiatt, hogy az nem nyilvánította elfogadhatatlannak a jogalap első és harmadik részét arra tekintettel, hogy azokat nem terjesztették elő a pert megelőző panaszban, sem a jogalap negyedik részét azért, mert azt csak a válaszban hozták fel". Egyebekben azon álláspont fényében, amelyet a „csatlakozó fellebbezéssel" kapcsolatban elfogadni szándékozom, nem szükséges annak meghatározása, hogy a Bizottság másodlagosan kérte-e a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését.

10 – A Bizottság viszonválaszának 32. pontja.

11 – A 91/76. sz., Lacroix kontra Bíróság ügyben 1977. február 3-án hozott ítélet (EBHT 1977., 225. o.) 11. pontja.

azt hivatalból kell vizsgálnia. [12] Az Elsőfokú Bíróság a Bíróság ezen ítélkezési gyakorlata alapján megállapította, hogy a közigazgatási panasz és a kereset közötti egyezés kérdése is kogens jellegű, és ezáltal azt a bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia. [13] Úgy vélem, hogy teljes egészében csatlakozni lehet az Elsőfokú Bíróság ezen ítélkezési gyakorlatához, amely szorosan kapcsolódik a Bíróság ítélkezési gyakorlatához.

41. Tehát, ha a közigazgatási panasz és a kereset tartalma közötti egyezés ellenőrzése hivatalból vizsgálandó kérdés, véleményem szerint a Bizottság által benyújtott csatlakozó fellebbezést, a jogi szakkifejezésen túlmenően, egyszerűen egy hivatalból vizsgálandó kérdésre vonatkozó adatnak lehet minősíteni.

42. Ezen okfejtést követve a jelen esetben a személyzeti szabályzat 90. cikke alapján a fellebbező által benyújtott közigazgatási panasz és a később az Elsőfokú Bíróság előtt benyújtott kereset közötti egyezés kérdése a Bíróság részéről vizsgálat tárgyát képezheti.

43. Az egyezés elvének pontos meghatározását és korlátait illetően a Bíróság következetes ítélkezési gyakorlata megállapítja, hogy a közigazgatási panasznak általában nem az a célja, hogy mereven és véglegesen meghatározza az esetleges keresetet, ugyanakkor a kereset a közigazgatási panasznak sem az okát sem a tárgyát nem változtathatja meg. [14] A Bíróság ezenfelül kifejtette, hogy a keresetben szerepelhetnek olyan jogalapok és érvek, amelyek jóllehet nem szerepelnek a közigazgatási panaszban, szorosan kapcsolódnak az abban foglaltakhoz. [15]

44. Az itt megvizsgált esetben a közigazgatási panasz és a kereset tárgyát illetően nem kétséges, hogy azok tökéletesen megegyeznek: ezáltal ebben a vonatkozásban nem merül fel semmilyen elfogadhatósági probléma.

45. Problematikusabbnak tűnik a közigazgatási panaszban található, a megsemmisítés iránti kérelmet megalapozó „ok” meghatározása.

46. Az egyenlőtlen bánásmódra alapított jogalap vonatkozásában – amely a jelen fellebbezési eljárás keretében a fellebbező által fenntartott egyetlen jogalap – a

12 – Lásd például a 122/79. és 123/79. sz., Schiavo kontra Tanács egyesített ügyekben 1981. február 19-én hozott ítélet (EBHT 1981., 473. o.) 22. pontját, a 75/82. és 117/82. sz., Razzouk és Beydoun kontra Bizottság egyesített ügyekben 1984. március 20-án hozott ítélet (EBHT 1984., 1509. o.) 13. pontját és a 302/85. sz., Pressler-Hoeft kontra Számvevőszék ügyben 1987. február 4-én hozott ítélet (EBHT 1987., 513. o.) 5. pontját.

13 – Az Elsőfokú Bíróság T-57/89. sz., Alexandrakis kontra Bizottság ügyben 1990. március 29-én hozott ítéletének (EBHT 1990., II-143. o.) 8. pontja). Ez a felfogás a későbbiekben állandóan megerősítést nyert: lásd például az Elsőfokú Bíróság T-19/90. sz., von Hoessle kontra Számvevőszék ügyben 1991. július 11-én hozott ítéletét (EBHT 1991., II-615. o.); a T-1/91. sz., Della Pietra kontra Bizottság ügyben 1992. július 16-án hozott ítéletet (EBHT 1992., II-2145. o.) és a T-127/00. sz., Nevin kontra Bizottság ügyben 2002. szeptember 11-én hozott ítéletet (EBHT-KSZ 2002., I-A-149. o. és II-781. o.).

14 – Lásd például a fent hivatkozott Razzouk és Beydoun kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 9. pontját és a C-316/97. P. sz., Parlament kontra Gaspari ügyben 1998. november 19-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-7597. o.) 17. pontját).

15 – Az 52/85. sz., Rihoux és társai kontra Bizottság ügyben 1986. május 7-én hozott ítélet (EBHT 1986., 1555. o.) 13. pontja; a 242/85. sz., Geist kontra Bizottság ügyben 1987. május 20-án hozott ítélet (EBHT 1987., 2181. o.) 9. pontja; a 346/87. sz., Bossi kontra Bizottság ügyben 1989. február 14-én hozott ítélet (EBHT 1989., 303. o.) 27. pontja és a 126/87. sz., Del Plato kontra Bizottság ügyben 1989. március 10-én hozott ítélet (EBHT 1989., 643. o.) 12. pontja.

személyzeti szabályzat 90. cikke alapján benyújtott panasz ugyanis nagyon tömör, és a következő megjegyzésekre korlátozódik:

„b) Az egyenlő bánásmód elvének megsértése

17. Az Európai Bizottság által 2004. május 1-jén bevezetett új nyugdíjrendszer az egyenlő bánásmód elvére tekintettel sem indokolt.

18. A korrekciós együtthatónak ugyanis az a funkciója, hogy az azonos helyzetben lévő tisztviselők és volt tisztviselők számára azonos vásárlóerőt biztosítson.

19. Márpedig nyilvánvaló, hogy mivel ugyanazon hely, a jelen esetben London, vonatkozásában két korrekciós együtthatót hozott létre, hátrányos megkülönböztetést vezetett be a szakmai okokból Londonban tartózkodó tisztviselők és azon volt tisztviselők között, akik ott nyugdíjasként laknak.

20. Egyértelműen hátrányosan megkülönböztetik a volt tisztviselőket, többek között F. Campolit, akik ugyanúgy Londonban laknak, és akikre a tisztviselők korrekciós együtthatójánál alacsonyabb korrekciós együtthatót alkalmaznak, mivel 2004. május 1-je óta már nem azonos bánásmódban részesülnek."

47. A Bizottság tehát helyesen mutatott rá, hogy a fellebbező által az egyenlőtlen bánásmód fennállásának megalapozására előterjesztett érvek közül egyedül a szolgálatban lévő tisztviselők és a volt tisztviselők közötti állítólagos hátrányos megkülönböztetésre alapozott érv szerepelt a közigazgatási panaszban.

48. Meg kell tehát határozni, hogy a jelen esetben a fellebbező által az egyenlőtlen bánásmód fennállásának alátámasztására bíróság előtt hivatkozott többi érv a közigazgatási panasz keretében ismertetettekhez „szorosan kapcsolódónak" tekinthető-e.

49. A helyzet a konkrét esetben igen kényesnek tűnik, az elfogadhatóságot az elfogadhatatlanságtól elválasztó vékony határvonalon helyezkedik el.

50. Amint azt a fentiekben felidéztem, az ítélkezési gyakorlat többször nyilatkozott a közigazgatási panasz és a kereset egyezésének kérdéséről, és olyan álláspontot fogadott el, amelynek a fellebbező és a közigazgatás – gyakran egymásnak ellentmondó – érdekeinek összeegyeztetése a célja. Ugyanis emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság kifejtette, a közigazgatási panasz célja az is, hogy az adminisztráció kellő pontossággal megismerhesse a fellebbező kifogásait és kérelmeit. Másrészt a közigazgatási panasz hozzá való benyújtásának időpontjától kezdődően az adminisztrációnak a panaszt nem megszorítóan kell értelmeznie, hanem éppen

ellenkezőleg: a nyitottság szellemében kell azt vizsgálnia. [16]

51. Azt lehetne állítani, amint azt lényegében a Bizottság teszi, hogy azok az érvek, amelyekkel a fellebbező a többi volt tisztviselővel szembeni hátrányos megkülönböztetésre hivatkozik, jóllehet ugyanaz a jogalapjuk – az egyenlő bánásmód elvének megsértése –, még közvetetten és hallgatólagosan sem tekinthetők idő előttinek a közigazgatási panaszban. Ez a panasz ugyanis, amint azt láttuk, a fellebbezővel szembeni hátrányos megkülönböztetés fennállása értékelésének referenciapontjaként egyedül a még szolgálatban lévő tisztviselők helyzetére hivatkozik.

52. Ebben a tekintetben a kérdéses három szempontot tehát inkább valódi „új jogalapoknak" kellene tekinteni, mintsem valamely már előterjesztett jogalapot alátámasztó egyszerű érveknek. Más szavakkal az egyenlőtlen bánásmódra való hivatkozás esetén annyi különböző „jogalap" létezne, ahány jogalany(csoport), amelyek vonatkozásában a hátrányos megkülönböztetés fennállására hivatkoznak.

53. A Bizottság szerint ebben az értelemben határozott a Bíróság a Koninklijke Coöperatie Cosun kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben, [17] amelyben a fellebbezési eljárásban a megjelöltektől eltérő jogalanyok vonatkozásában előterjesztett különböző bánásmódra alapított kifogást új jogalapnak tekintették az Elsőfokú Bíróság előtti keresetben.

54. Megjegyzem azonban, hogy ez az ítélet nem a közigazgatási panasz és a kereset közötti egyezés elvére vonatkozik, hanem arra a kérdésre, hogy a fellebbezésben vannak-e az elsőfokú eljárás keresetlevelében nem szereplő jogalapok. Számomra egyértelmű, hogy ez a két helyzet nem azonos. Közelebbről azon okok között, amelyek véleményem szerint a panasz és a kereset közötti egyezés elvének kevésbé szigorú megközelítése mellett szólnak, figyelembe kell venni a Bíróság ítélkezési gyakorlata által is nyilvánvalóvá tett azon tényt, hogy a közigazgatási panaszt rendszerint ügyvédi közreműködés nélkül fogalmazzák. [18] Nyilvánvalóan nem ez a helyzet az Elsőfokú Bíróság előtt benyújtott kereset esetében, amelytől logikusan nagyobb pontosság és teljesség várható el.

55. Azt is meg kell jegyezni, hogy a Bizottság az Elsőfokú Bíróság előtt hivatkozott ugyan a háztartási támogatásra és az iskoláztatási támogatásra vonatkozó fellebbezői kérelmek elfogadhatatlanságára azzal az indokkal, hogy azok már a panaszban sem szerepeltek, azonban egyáltalán nem hivatkozott

16 – A C-133/88. sz., Casto Del Ama Martinez kontra Parlament ügyben 1989. március 14-én hozott ítélet (EBHT 1989., 689. o.) 13. pontja.

17 – A C-68/05. P. sz. ügyben 2006. október 26-án hozott ítélet (EBHT 2006., I-10367. o.) 95–98. pontja). Lásd még Stix-Hackl főtanácsnoknak az erre az ügyre vonatkozóan 2006. május 16-án előterjesztett indítványát (különösen a 89–103. pontot).

18 – A fent hivatkozott Del Amo Martinez kontra Parlament ügyben hozott ítélet 13. pontja.

az egyenlőtlen bánásmódra alapított jogalap elfogadhatatlanságára.

56. Ezt a tényt nyilvánvalóan nem lehet meghatározónak tekinteni egy olyan kérdésről való határozathozatalhoz, amelyet – amint azt a fentiekben láttuk – hivatalból kell megvizsgálni. Egyebekben számomra megcáfolhatatlan, hogy ez a tény nem teljesen jelentéktelen.

57. Úgy vélem, hogy a kérdéses érveknek az Elsőfokú Bíróság elé terjesztése nem sértette meg az egyezés elvét. Számomra úgy tűnik ugyanis, hogy a Bíróság fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatának és azon már felidézett megállapításoknak a fényében, amelyek a panasz – mint ügyvédi közreműködés nélkül megfogalmazott aktus – nyitottság szellemében való értelmezésének szükségességére vonatkoznak, ezen érvek elfogadhatatlanná nyilvánítása túlzottan korlátozná a hatékony bírói jogvédelemhez való jogot, amely a közösségi jog egyik alapelve. [19]

58. Egyebekben azt is meg kell jegyezni, hogy az ehhez hasonló esetekben, amelyekben a jogvita tárgya valamely jogalkotói aktus, valójában teljesen elméleti annak a lehetősége, hogy a pert megelőző eljárás megfelelő eredményhez vezet.

19 – Erről a jogról lásd például a C-432/05. sz. Unibet-ügyben 2007. március 13-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-2271. o.) 37. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

59. Úgy vélem tehát, hogy el kell utasítani az egyezés elvének állítólagos megsértésére alapított elfogadhatatlansági kifogást.

60. Most áttérek a fellebbező által hivatkozott három érv érdemi vizsgálatára.

C – *Az „országmódszer" jogszerűségéről*

1. A felek érvei

61. A *fellebbező* azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság annak megállapításával, hogy jogszerű a jogalkotónak a „fővárosmódszert" az „országmódszerrel" felváltó döntése, helytelenül helyezte a jogalkotó rendelkezésére álló mérlegelési jogkört az egyenlő bánásmód elve elé. A fellebbező véleménye szerint ez nyilvánvalóan kitűnik a megtámadott ítélet 105. pontjából. Az Elsőfokú Bíróság ezenkívül nem tett eleget a határozata indokolására vonatkozó kötelezettségének.

62. Ezenfelül maga az „országmódszer" is ellentmond az egyenlő bánásmód elvének. Ez a módszer ugyanis hátrányos helyzetbe hozza a fővárosban és általában valamely állam azon részein lakó valamennyi nyugdíjast, ahol a megélhetési költségek magasabbak az állam átlagos költségeinél. Ráadásul az

„ország módszer” végső soron akadályozza a Közösség területén a mozgás és a tartózkodás szabadságát is.

63. A 723/2004 rendelet (30) preambulumbekezdése a Közösség volt tisztviselői nyugdíjára vonatkozó korrekciós együtthatók rendszerének meghaladására vonatkozó jogalkotói döntés indokolásában a szilárdság – nagyon kétes – előfeltételezéséből indul ki, mivel a különböző tagállamok integrációja során a megélhetési költségeket illetően jelentős különbségeket engedtek fennmaradni.

64. A *Bizottság* azt állítja, hogy szerinte a fellebbező által hivatkozott jogalap eltorzítva értelmezi az Elsőfokú Bíróság által kifejtetteket. Közelebbről az Elsőfokú Bíróság nem állapította meg a jogalkotó mérlegelési jogkörének elsődlegességét az egyenlőség elvével szemben, hanem annak megállapítására szorítkozott, hogy a „fővárosmódszerről” az „országmódszerre” való áttérés nem jár olyan önkényes vagy nyilvánvalóan nem megfelelő megkülönböztetéssel, amely az egyenlő bánásmód elvét sértené.

65. A nyugdíjasoknak a lakóhelyük szerinti állítólagos eltérő kezelésére vonatkozó fellebbezői észrevételek érdemét illetően a Bizottság hangsúlyozza, hogy maga a „fővárosmódszer” is eltérő bánásmódot jelent, mivel kedvezőbb helyzetbe hozza a fővároson kívüli nyugdíjasokat azáltal, hogy magasabb korrekciós együtthatót biztosít számukra, mint amilyen a lakóhelyük megélhetési költségeiből adódna.

66. A *Tanács* a Bizottsághoz hasonlóan először is cáfolja, hogy az Elsőfokú Bíróság ítélete úgy értelmezhető, hogy az a jogalkotó diszkrecionális jogkörét előnyben részesíti az egyenlő bánásmód elvéhez képest. Közelebbről a Tanács véleménye szerint a fellebbező összetéveszti az egyenlő bánásmód elvét a vásárlóerő egyenlőségének elvével. A Tanács szerint a megtámadott ítélet 105. pontja nem általában az egyenlő bánásmód elvére utalt, hanem egyszerűen a vásárlóerő egyenlőségének elvére.

2. Értékelés

67. A fő kérdés, amelyet a jelen érv megválaszolása érdekében tisztázni kell, annak meghatározásából áll, hogy a közösségi jogalkotó azon döntése, hogy a Közösség volt tisztviselői nyugdíja korrekciós együtthatóinak meghatározása érdekében az „országmódszert” a „fővárosmódszerrel” váltja fel, a tárgyban a jogalkotó rendelkezésére álló mérlegelési jogkör jogszerű gyakorlásának minősül-e, vagy ellenkezőleg, sérti az egyenlő bánásmód elvét.

68. Úgy vélem, hogy előzetesen meg kell jegyezni, hogy a korrekciós együtthatók valamennyi rendszere (és általában valamennyi

illetmény és/vagy nyugdíjkiigazítási rendszer) a jellege miatt szükségszerűen pontatlan. Ahogy azt az Elsőfokú Bíróság helyesen megállapította,[20] ahhoz hogy valóban pontos lehessen, a rendszernek egy sajátos korrekciós együtthatót kellene figyelembe vennie a Közösségek minden egyes volt tisztviselője lakóhelyére vonatkozóan. Számos esetben még az ugyanazon városon belüli különböző kerületeket is valószínűleg külön kellene értékelni, és a megélhetési költségek alapján valamennyi kerület különböző együtthatót kapna.

69. Elkerülhetetlen tehát, hogy bármilyen rendszert válasszanak is, az az egyes volt tisztviselők tényleges megélhetési költségeinek csak elfogadható megközelítését jelenti.

70. Ebben a tekintetben számomra teljesen nyilvánvalónak tűnik, hogy mind a „fővárosmódszernek", mind az „országmódszernek" vannak előnyei és hátrányai. Például igaz ugyan, hogy a „fővárosmódszer" jobban védi azokat, akik a fővárosban és a nagyvárosokban laknak, ugyanakkor ez a módszer végső soron azt eredményezi, hogy azok, akik ezeken a városokon kívül laknak, az alacsonyabb vidéki megélhetési költségek miatt ténylegesen jóval nagyobb illetményben részesülnek. Másrészt az „országmódszer", amely a főváros és a tagállam kevésbé „drága" részei megélhetési költségei közötti köztes értéken elhelyezkedő együtthatót használ, bizonyos mértékig hátrányos helyzetbe hozhatja azokat, akik az állam legdrágább helyein laknak; azonban az „országmódszer", mivel aszerint minden egyes tagállam esetében egyedi korrekciós együtthatót kell választani, számomra nem csak teljesen jogszerűen használhatónak, hanem számos szempontból méltányosabbnak is tűnik.

71. A fellebbező nyomatékosan hangsúlyozza, hogy véleménye szerint az „országmódszer" nem tartja tiszteletben az egyenlő bánásmód elvét, tehát hátrányosan megkülönböztető szempontként hat. Nyilvánvaló, hogy lényegében arra gondol, hogy a gyakorlatban csak a „fővárosmódszer" áll a hátrányos megkülönböztetés tilalmán alapuló különböző potenciális kritikák fölött.

72. Nem gondolom, hogy ez a megfelelő hely a közösségi jog keretében az egyenlőség és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének részletes elemzésére.[21] Amint arra már rámutattunk, teljesen lehetetlen a Közösség valamennyi volt tisztviselője között a vásárlóerő teljes egyenlőségét biztosítani. Úgy vélem tehát, hogy az Elsőfokú Bíróság helyesen állapíthatta meg, hogy azon mérlegelési jogkör keretében, amellyel a közösségi jogalkotó a volt tisztviselők nyugdíjrendszerének megszervezése céljából rendelkezik, a „fővárosmódszer" helyett az „országmódszer"

20 – Megtámadott ítélet, 100. pont.

21 – Ismeretes, hogy ez az elv abban a formában szilárdult meg, amely szerint megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérően és az eltérő helyzeteket ne kezeljék ugyanúgy, hacsak az ilyen bánásmód objektíven nem igazolható. Lásd például a C-273/04. sz., Lengyelország kontra Tanács ügyben 2007. október 23-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-8925. o.) 86. pontját, a C-87/03. és C-100/03. sz., Spanyolország kontra Tanács egyesített ügyekben 2006. március 30-án hozott ítélet (EBHT 2006., I-2915. o.) 48. pontját, a C-44/94. sz., Fishermen's Organisations és társai ügyben 1995. október 17-én hozott ítélet (EBHT 1995., I-3115. o.) 46. pontját stb. A közösségi közszolgálat területén lásd például a 119/83. sz., Appelbaum kontra Bizottság ügyben 1985. július 11-én hozott ítéletet (EBHT 1985., 2423. o.), valamint az Elsőfokú Bíróság T-18/89. és T-24/89. sz., Tagaras kontra Bíróság egyesített ügyekben 1991. február 7-én hozott ítélet (EBHT 1991., II-53. o.) 68. pontját).

használatának választása nem jár olyan önkényes vagy nyilvánvalóan helytelen megkülönböztetéssel, amely az egyenlő bánásmód elvének megsértését jelenthetné.

73. A megtámadott ítélet bírálatában a fellebbező különösen ezen ítélet 105. pontjára összpontosít, mivel úgy véli, az azt jelenti, hogy az Elsőfokú Bíróság elsődlegesnek tekintette a jogalkotó számára elismert mérlegelési jogkört az egyenlőség elvéhez képest. A 105. pont a következőképpen szól: „Noha igaz, hogy az új módszer pénzügyileg kevésbé kedvező, mint a régi, az is igaz – amint azt az előzőekben […] a szerzett jogok megsértésére alapított kifogás vizsgálatának keretében kifejtettük –, hogy a közösségi jogalkotónak jogában áll az érintett tisztviselők számára a korábbiaknál kevésbé kedvező rendelkezések elfogadásával módosítani a személyzeti szabályzatot, feltéve hogy megfelelő időtartamú átmeneti időszakot határoz meg. Ezt a jogosultságot az egyenlő vásárlóerő elvére való hivatkozással sem lehet korlátozni, annál kevésbé, mivel az új személyzeti szabályzat XIII. melléklete 24. cikkének (2) bekezdésében előírt átmeneti rendszer biztosítja az olyan nyugdíjasoknak, mint a fellebbező az új személyzeti szabályzat hatályba lépése előtt kapott nettó nyugdíj nominálösszegének időbeli korlátozás nélküli fenntartását […]” [22].

74. Nem osztom a fellebbezőnek a most idézett szakaszra vonatkozó értelmezését. Számomra nyilvánvaló, hogy az Elsőfokú Bíróság – ellentétben azzal, amit a fellebbező sugall – nem azt állítja, hogy a megfelelő átmeneti időszak előírása képezi az egyenlőtlen bánásmód bevezetésének egyetlen korlátját. Ugyanis a fent hivatkozott 105. pont *egyáltalán nem az egyenlőtlen bánásmód bevezetését indokolja meg*. Ez a pont annak megállapítására korlátozódik, hogy a kevésbé kedvező nyugdíjrendszer bevezetése esetén a közösségi jogalkotó köteles megfelelő átmeneti időszakot előírni. Olyan átmeneti időszakot, amelyet ebben az esetben az új személyzeti szabályzat XIII. mellékletének 20. cikkében szereplő rendelkezések írnak elő, amelyek szerint a „fővárosmódszerrel” kiszámított korrekciós együtthatóról az „országmódszerrel” kiszámított korrekciós együtthatóra való áttérés fokozatosan valósult meg 2004 és 2008 között. Ezenkívül jelentőséggel bír, hogy az Elsőfokú Bíróság már a 105. pont előtt foglalkozott ezzel a kérdéssel az ítéletnek a szerzett jogok állítólagos megsértésére vonatkozó részében (egy olyan kifogás keretében, amelyet a fellebbező a jelen fellebbezésben nem tartott fenn).

75. A fellebbező az általa kifejtettek keretében többször idézi a Drouvis kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet, mivel úgy véli, hogy az az érvelése mellett szóló precedensnek minősül. Ebben a tekintetben sem lehet a fellebbező álláspontjához csatlakozni. A Drouvis kontra Bizottság ügyben [23] a Bizottság volt tisztviselője, aki Görögországban lakik, azt kérte, hogy semmilyen korrekciós együtthatót ne alkalmazzanak a nyugdíjára: abban az időpontban ugyanis a Görögországra vonatkozó 86,5%-os együttható az alapösszeghez képest a ténylegesen kifizetett nyugdíj összegének csökkenésével járt volna. A Bíróság ebben a határozatban jogszerűnek nyilvánította a Közösség volt tisztviselőinek lakóhelyétől függő korrekciós együtthatók rendszerét, és ezenfelül elismerte a minden egyes

22 – Ezen rész fordítása, a megtámadott ítélet összes többi pontjának fordításához hasonlóan, nem hivatalos.

23 – Az Elsőfokú Bíróság T-184/00. sz. ügyben 2003. február 26-án hozott ítélete (EBHT-KSZ 2003., I-A-51. o. és II-297. o.), amelyet a Bíróság a C-187/03. P. sz. 2004. április 29-én hozott végzésével helybenhagyott.

tagállam esetében egyedi korrekciós együttható használatának jogszerűségét. A Bíróság azonban egyáltalán nem állapította meg azt, hogy az ilyen korrekciós együttható meghatározásához az egyetlen elfogadható mechanizmus a „fővárosmódszer" igénybevétele.

76. A fellebbező ezenkívül a fentiekben már hivatkozott (8. pont) 723/2004 rendelet (30) preambulumbekezdésére összpontosít, amely a korrekciós együttható rendszerének módosítása melletti döntés fő indokaiként megjelölte mind az Európai Unió tagállamainak fokozott integrációját, mind a rendszer igazgatásához kapcsolódó gyakorlati problémákat. A fellebbező kifogásolja annak téves jellegét, mivel szerinte az európai integráció még távol áll a megvalósulástól, és ellentmondásosságát, mivel az e preambulumbekezdésben hivatkozott fokozott mozgásszabadságnak a korrekciós együtthatók célszerűbb rendszeréhez kell vezetnie, amely alkalmas a tényleges mozgásszabadság lehetővé tételére.

77. A Bizottság ezeket a megfontolásokat elfogadhatatlanoknak tartja mind azért, mert olyan ténybeli megfontolásokon alapulnak, amelyek a fellebbezés keretében kívül esnek a Bíróság felülvizsgálati jogkörének keretein, mind azért, mert azokat először a Bíróság előtti fellebbezési eljárásban terjesztették elő.

78. Számomra úgy tűnik azonban, jóval egyszerűbben, hogy nincs jelentősége a 723/2004 rendelet (30) preambulumbekezdésére való hivatkozásnak, mivel az a fellebbező helyzetét csak részlegesen érinti. Véleményem szerint ugyanis nyilvánvaló, hogy e preambulumbekezdés első mondata, amelyre a fellebbező kifogásai összpontosulnak, a korrekciós együtthatók rendszerének megszüntetésére vonatkozó döntésre hivatkozik, amely döntésnek a jelen jogvita szempontjából semmi jelentősége nincs, mivel ez a megszüntetés nem érinti azokat, akiket a fellebbezőhöz hasonlóan az új személyzeti szabályzat hatálybalépését megelőzően nyugdíjaztak.

79. Úgy vélem tehát, hogy a fellebbezés egyetlen jogalapjának első érve nem fogadható el, mivel az az Elsőfokú Bíróság semmilyen téves jogalkalmazására nem hivatkozik.

D – *A Belgiumban lakó nyugdíjasokhoz képest történő hátrányos megkülönböztetésről*

1. A felek érvei

80. Az egyenlő bánásmód elvének megsértésének alátámasztása céljából Elsőfokú Bíróság előtt kifejtett harmadik jogalap megismétlésével a *fellebbező* azt állítja, hogy hátrányos megkülönböztetés áll fenn a Belgiumban lakó nyugdíjasokhoz képest, akik továbbra is a brüsszeli megélhetési költségeknek megfelelő nyugdíjból részesülnek.

81. Közelebbről, miután felidézte a személyzeti szabályzatra vonatkozó saját értékelését, amely szerint a Belgiumban lakó volt tisztviselők nyugdíját egyedül a brüsszeli megélhetési költségek alapján, tehát az „országmódszer" használata nélkül számítják, a fellebbező vitatja az Elsőfokú Bíróság által kifejtett érveket mind a 124. pont esetében, amelyben az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy „valamely közösségi jogszabályi aktus jogszerűsége nem függhet annak gyakorlati alkalmazási módjától", mind a 125. pont esetében, amelyben arra a következetes ítélkezési gyakorlatra hivatkozik, amely szerint „az egyenlő bánásmód elvét összhangba kell hozni a jogszerűség elvével, miszerint senki sem hivatkozhat valamely harmadik személy javára elkövetett jogellenes magatartásra előnyök szerzése végett".

82. Közelebbről az Elsőfokú Bíróság fent hivatkozott két állítása közül az elsőt illetően a fellebbező, azonkívül hogy tagadja, hogy az ítélkezési gyakorlat az Elsőfokú Bíróság értelmezését támasztaná alá, azt kérdezi, hogy (az új nyugdíjrendszer konkrét végrehajtása keretében) milyen más aktust támadhatott volna meg a kérelmei teljesülése érdekében. A második állítást illetően azonban a fellebbező megjegyzi, hogy a jelen esetben nem a más személyek javára elkövetett jogellenesség vitatásáról van szó, hanem csak az ugyanazon kategóriába tartozó két jogalany közötti hátrányosan megkülönböztető bánásmód fennállásának igazolásáról.

83. A *Bizottság* először is emlékeztet a XI. melléklet 1. cikke (3) bekezdése a) pontjának szövegére annak megerősítése érdekében, hogy az új nyugdíjrendszerben semmilyen kapcsolat nincs előírva a brüsszeli megélhetési költségekkel.

84. Az Elsőfokú Bíróság az általa ezen alapvető megállapításon túlmenően kifejtett valamennyi magyarázatot csak a teljesség kedvéért nyújtotta, ezért az azokkal szembeni kifogásokat el kell utasítani, mivel azok nem módosíthatják az ítélet következtetéseit. Mindenesetre a Bizottság másodlagosan azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság kiegészítő fejtegetései megalapozottak.

85. A *Tanács* lényegében a Bizottság érveinek megfelelő érvekre hivatkozik.

2. Értékelés

86. Az első probléma, amellyel a jelen érv értékelése érdekében foglalkozni kell, annak meghatározásából áll, hogy a fellebbező kérelme objektíve mely eredmény elérésére irányul.

87. Ha ugyanis annak az a célja, hogy csökkenjenek a Belgiumban lakó volt tisztviselőknek ténylegesen kifizetett nyugdíjak, vagy hogy csökkenjen a Közösségek volt tisztviselői nyugdíja kiszámításának referenciaösszege, a jogalap kétségtelenül eleve elfogadhatatlannak tűnik.

88. Az ugyanis nyilvánvaló az ítélkezési gyakorlatban, hogy a kereset elfogadhatósági feltételei között szerepel az eljáráshoz fűződő érdek. Egyebekben a közösségi bíróság által hivatalból vizsgálandó feltételről van szó. [24]

89. Márpedig az egyértelmű, hogy a fellebbezőnek nem állt (és nem áll) érdekében kifogásolni a Belgiumban lakó nyugdíjasokra alkalmazott 100%-os korrekciós együtthatót (vagy pontosabban a személyzeti szabályzat XI. melléklete 3. cikkének (5) bekezdése alapján a korrekciós együttható hiányát). Ha ugyanis a fellebbező által ebben a tekintetben előterjesztett érveknek helyt adnának, az csak a Belgiumban lakó volt közösségi tisztviselőknek juttatott nyugdíj csökkenését eredményezhetné, amelyből a fellebbezőnek semmilyen konkrét előnye nem származna. Mivel az új személyzeti szabályzat XI. melléklete 1. cikkének (3) bekezdése alapján a volt tisztviselők nyugdíját a „Belgiumhoz viszonyítva" kiszámított korrekciós együtthatók felhasználásával kiigazítják, még azt sem lehet kizárni, hogy ha ebben a tekintetben helyt adnak ennek a jogalapnak, az végső soron a fellebbező nyugdíjának csökkentését eredményezheti, amelyet úgy számítanak ki, hogy a Belgiumban lakó nyugdíjasoknak kifizetett nyugdíjnak megfelelő „alapnyugdíjra" az Egyesült Királyság – 100%-nál magasabb – sajátos együtthatóját alkalmazzák

90. El kell tehát fogadni, annak érdekében, hogy a fellebbező érvét elfogadhatónak lehessen tekinteni – amennyiben azt valamely eljáráshoz fűződő érdek alátámasztja –, hogy ezen érvnek az a végső célja, hogy a fellebbező számára a „fővárosmódszer" felhasználásával kiszámított korrekciós együttható alkalmazását igényelje.

91. Úgy vélem azonban, hogy a fellebbező álláspontja téves előfeltételezésből indul ki.

92. Ezen a helyen szükség van a tényállás gyors összefoglalására. A Közösségek minden egyes volt tisztviselője nyugdíjának esetében létezik egy olyan alapösszeg, amelyet az új személyzeti szabályzat által előírt rendszerben a nyugdíjas lakóhelyétől függetlenül soha nem lehet csökkenteni. Más szavakkal: a legalacsonyabb korrekciós együttható 100% (ami magától értetődően a korrekciós együttható hiányának felel meg). A nyugdíj ezen „legalacsonyabb" szintjét elismerik például, a 31/2005 rendelet 3. cikke alapján a Cseh Köztársaságban, Észtországban, Görögországban, Spanyolországban, Cipruson, Lettországban, Litvániában, Magyarországon, Máltán, Lengyelországban, Portugáliában, Szlovéniában, Szlovákiában lakó nyugdíjasok számára, ezenkívül – a személyzeti szabályzat 11. cikke szerint – a Belgiumban és Luxemburgban lakó nyugdíjasok számára, amely két utóbbi tagállamra nem alkalmazandó korrekciós együttható. A többi tagállam esetében a fellebbező helyzetében lévő nyugdíjasoknak, akik az új személyzeti szabályzat hatálybalépése előtt szereztek nyugdíjjogosultságot, a lakóhelyük szerinti tagállam megélhetési költségei és Belgium megélhetési költségeinek különbsége alapján kiszámított korrekciós együtthatót ismernek el (lásd az új személyzeti szabályzat XI. melléklete 1. cikke (3) bekezdése a) pontjának ii. alpontját), ami a gyakorlatban kifizetett nyugdíj összegének növekedését eredményezi. A már hivatkozott 31/2005 rendelet 3. cikke alapján például az

24 – A 108/86. sz., D. M. kontra Tanács és Gazdasági és Szociális Bizottság ügyben 1987. október 7-én hozott végzés (EBHT 1987., 3933. o.) 10. pont); lásd még az Elsőfokú Bíróság T-141/03. sz., Sniace kontra Bizottság ügyben 2005. április 14-én hozott ítéletének (EBHT 2005., II-1197. o.) 22. pontját, T-45/91. sz., Mc Avoy kontra Parlament ügyben 1993. február 18-án hozott ítéletének (EBHT 1993., II-83. o.) 22. pontját és a T-144/99. sz., Institut des mandataires agréés kontra Bizottság ügyben 2001. március 28-án hozott ítéletének (EBHT 2001., II-1087. o.) 29–35. pontját. Az utóbbi határozatban egyebekben az Elsőfokú Bíróság nyilvánvalóan abból indult ki, hogy az eljáráshoz fűződő érdek feltétele az EK 230. cikkben előírtakhoz hasonló követelmény.

említett korrekciós együttható 2004. július 1-jétől az Egyesült Királyság esetében 137,5% volt.

93. Ezen tényállás alapján nyilvánvaló tehát, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 117. pontjában helyesen állapította meg, hogy az új nyugdíjrendszer semmilyen hivatkozást nem ír elő a brüsszeli megélhetési költségek vonatkozásában. Belgium és Luxemburg esetében a nyugdíjakra és a szolgálatban lévő tisztviselők illetményére a referenciaösszegek vonatkozásában semmilyen korrekciós együttható alkalmazása nincs előírva.

94. Az igaz, hogy a régi személyzeti szabályzatról az új személyzeti szabályzatra való áttérés során a nyugdíjak referenciaösszege nem módosult. Egyebekben ezen összeg csökkentése a fellebbezőnek ténylegesen fizetett nyugdíj csökkenését eredményezte volna.

95. Az Elsőfokú Bíróság által a fenti alapvető megállapításon kívül, különösen a 124. és 125. pontokban kifejtett érvek, jóllehet elvileg helyesek, véleményem szerint feleslegesek a fellebbező által felhozott jogalapról való határozathozatalhoz.

96. Úgy vélem tehát, hogy a fellebbező által a fellebbezési jogalap keretében hivatkozott második érvet is el kell utasítani, mivel semmilyen hátrányosan megkülönböztető eltérő bánásmód nem áll fenn a fellebbező és a Közösségek azon nyugdíjas volt tisztviselői között, akik Belgiumban laknak.

E – *A „kevésbé drága” tagállamokban lakó nyugdíjasokhoz képest történő hátrányos megkülönböztetésről*

1. A felek érvei

97. A *fellebbező* végül megismétli az Elsőfokú Bíróság előtt a bánásmódbeli különbség fennállásának alátámasztása érdekében előterjesztett érvet, amely érv a „kevésbé drága” tagállamokban lakó nyugdíjasok számára azáltal nyújtott előnyön alapul, hogy esetükben az új rendszerben 100%-os korrekciós együtthatót alkalmaztak. Közelebbről az Elsőfokú Bíróság tévesen állapította meg, hogy a fellebbező az állítólagos előny vitatására nem rendelkezett eljáráshoz fűződő érdekkel.

98. A fellebbező elismeri, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az érdek szükséges valamely kifogás elfogadhatóságának igazolásához. A fellebbező azonban úgy véli, hogy eltérően az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 135. pontjában megállapítottakkal, az esetében fennáll az eljáráshoz fűződő érdek. Közelebbről az eljáráshoz fűződő érdek abból következik, hogy a kevésbé drága országokban lakó nyugdíjasok helyzete a fellebbező helyzetével összehasonlítva hátrányosan megkülönböztető jellegű bánásmódbeli megkülönböztetés fennállását tanúsítja.

99. Végeredményben a fellebbező az Elsőfokú Bíróság azon érvelését is vitatja, amely szerint, mivel a Közösségek volt

tisztviselőinek nyugdíjrendszere nem úgy működik, mint egy nyugdíjalap, hanem azt a szolidaritás elve alapján szervezték meg, a „kevésbé drága” tagállamokban lakó volt tisztviselőknek nyújtott nyugdíjak esetleges csökkentése semmilyen előnnyel nem jár a fellebbező számára. Közelebbről a fellebbező azt állítja, hogy az így megvalósított megtakarítás lehetővé tenné például a „főváros módszerhez” való visszatérést (a fellebbezés 78. pontja).

100. Ezenfelül a fellebbező azt állítja, hogy a megtámadott ítélet hiányos abban a részében, amely kifejti, hogy a „kevésbé drága” tagállamokban lakó nyugdíjasok esetében a 100%-os korrekciós együttható alkalmazására vonatkozó közösségi jogalkotói döntés nem nyilvánvalóan önkényes vagy nem megfelelő (a megtámadott ítélet 136. pontja).

101. A *Bizottság* és a *Tanács* először is azt állítják, hogy álláspontjuk szerint megalapozott az Elsőfokú Bíróságnak a kifogás elfogadhatatlanságáról hozott határozata. Egyebekben ezen intézmények szerint nem kifogásolhatók az Elsőfokú Bíróság által tett megállapítások a közösségi jogalkotónak a tárgyban rendelkezésre álló széles mérlegelési jogkörére – amelynek határait szerintük nem lépte át – vonatkozóan.

102. A Bizottság egyebekben azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróságnak ezt az érvet is elfogadhatatlannak kellett volna nyilvánítania, mivel azt a fellebbező először csak az elsőfokú eljárás keretében a válasz szakaszában terjesztette elő (a válasz 71. pontja).

2. Értékelés

103. A Bizottság most idézett megjegyzéséből kiindulva, amely szerint a vizsgált érvet elfogadhatatlanná kellett volna nyilvánítani, úgy vélem, hogy nem lehet osztani a Bizottság álláspontját. Ugyanis annak ellenére, hogy a fellebbező az Elsőfokú Bíróság előtt benyújtott keresetében nem jelölte meg kifejezetten a „kevésbé drága” tagállamokban lakó nyugdíjasokkal való összehasonlítást az egyenlő bánásmód elvének megsértésére vonatkozó vitában, az igaz, hogy a kérdéses érv szerepelt – jóllehet csak kezdetleges formájában – a keresetnek abban a részében, amelyben a hatáskörrel való visszaélést, az arányosság elvének és az indokolási kötelességnek a megsértését kifogásolta. Közelebbről az Elsőfokú Bíróság előtti eljárást megindító irat 93. pontja a következőképpen szól:

„Végül az ekként kifejtett különböző érvek alapján e rendelkezés alkalmazása ellentmondásos lenne, mivel az olyan fővárosok és olyan tagországok vonatkozásában, amelyekben az együttható 100% alatt van – így jelenleg többek között Athén, Budapest, Lisszabon, Prága és Varsó esetében – a nyugdíjakra 100%-os korrekciós együtthatót alkalmaz”.

104. Tekintettel a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint az új jogalapok benyújtásának általános tilalma ellenére az eljárás során be lehet nyújtani olyan jogalapot, amely a korábban az eljárást megindító keresetlevélben kifejezetten

vagy hallgatólagosan előterjesztett jogalap kiterjesztése, [25] úgy vélem, hogy a „kevésbé drága” tagállamokban lakó nyugdíjasokhoz képest eltérő bánásmódra hivatkozó érv elfogadható.

105. A következőkben megvizsgálom az ebben a kérdésben a fellebbező által a megtámadott ítélettel szemben felhozott sajátos kifogást. A fellebbező úgy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen állapította meg az eljáráshoz fűződő érdekének hiányát.

106. Ennek érdekében a fellebbező vitatja különösen az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 133. és azt követő pontjaiban tett megállapításait, amely pontokban az utóbbi bíróság megállapítja, hogy a fellebbező egyáltalán nem bizonyította, hogy a „kevésbé drága” tagállamokban lakó nyugdíjasoknak nyújtott előny megszüntetése számára bármilyen módon előnyös lehetett volna.

107. Álláspontom szerint a fellebbező érvei nem meggyőzőek, és nem alkalmasak az Elsőfokú Bíróság érvelése pontosságának megkérdőjelezésére.

108. Az ítélkezési gyakorlatban teljesen egyértelmű, hogy valamely közösségi jogi aktus jogszerűségének mind közvetlen, mind kifogás útján való vitatásához szükség van arra, hogy a fellebbező számára az eljáráshoz fűződő érdek valamely lehetséges gyakorlati hasznot képviseljen arra az esetre, ha a határozat a kifogásainak helyt ad. [26]

109. Márpedig számomra egyértelműnek tűnik, hogy a fellebbező által előterjesztett érv egyetlen tárgya az a körülmény, hogy a jogalkotó úgy döntött, a „kevésbé drága” tagállamokban lakó nyugdíjasok esetében az új személyzeti szabályzatban található, a nyugdíjak korrekciós együtthatójának megszüntetéséről szóló szabályok azonnali alkalmazását írja elő. Viszont ezt az új rendszert (amely, amint láttuk a fellebbező számára rendkívül hátrányos) a fellebbező esetében soha nem fogják alkalmazni, mivel a fellebbezőre továbbra is 100%-nál jóval nagyobb korrekciós együttható lesz érvényes.

110. Mivel egyértelmű, hogy a „kevésbé drága” tagállamokban lakó volt tisztviselőknek fizetett nyugdíjak esetleges csökkentése, amely a jogalkotó fent hivatkozott határozata jogellenessé nyilvánításának következménye volna, a fellebbező számára semmilyen nyilvánvaló előnnyel nem járna, véleményem szerint nem kifogásolható az az okfejtés, amelyre az Elsőfokú Bíróság az érv elfogadhatatlanságának megállapítását alapozta.

25 – Lásd például a 306/81. sz., Verros kontra Parlament ügyben 1983. május 19-én hozott ítélet (EBHT 1983., 1755. o.) 9. pontját, a C-430/00. P. sz., Dürbeck kontra Bizottság ügyben 2001. november 13-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-8547. o.) 17. pontját és a C-412/05. P. sz., Alcon kontra OHIM ügyben 2007. április 26-án hozott ítéletének (EBHT 2007., I-3569. o.) 38–40. pontját.

26 – Lásd például a 37/72. sz., Marcato kontra Bizottság ügyben 1973. március 15-én hozott ítélet (EBHT 1973., 361. o.) 7. pontját, a 124/75. sz., Perinciolo kontra Tanács ügyben 1976. december 16-án hozott ítélet (EBHT 1976., 1953. o.) 26. pontját) és a 85/82. sz., Schloh kontra Tanács ügyben 1983. június 30-án hozott ítélet (EBHT 1983., 2105. o.) 14. pontját. Amint azt gyanítani lehet, a legutóbbi évek során főként az Elsőfokú Bíróság, később a Közszolgálati Törvényszék is foglalkozott az eljáráshoz fűződő érdek fennállásának kérdésével, míg a Bíróság az Elsőfokú Bíróság határozataival szembeni fellebbezések elfogadhatóságának értékeléséhez egy hasonló kritérium fennállását állapította meg (lásd például a C-19/93. P. sz., Rendo és társai kontra Bizottság ügyben 1995. október 19-én hozott ítélet (EBHT 1995., I-3319. o.) 13. pontját; a C-174/99. P. sz., Parlament kontra Richard ügyben 2000. július 13-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-6189. o.) 33. pontját; a C-50/00. P. sz., Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben 2002. július 25-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-6677. o.) 21. pontját, valamint a C-111/99. P. sz., Lech-Stahlwerke kontra Bizottság ügyben 2001. január 25-én hozott végzés (EBHT 2001., I-727. o.) 18. pontját.

111. A fellebbező eljáráshoz fűződő érdeke egyebekben a kifogás olyan értelmezése esetén is hiányzik, hogy az általában a jogalkotónak a korrekciós együtthatók megszüntetésére vonatkozó határozata ellen irányul. Amint azt láttuk ez a megszüntetés a fellebbezőt személyében nem érinti.

112. Az Elsőfokú Bíróság végeredményben elvégezte a kérdéses érv gyors érdemi elemzését is, és megállapította, hogy még ebben az esetben sem lehet abból kiindulni, hogy a közösségi jogalkotó túllépett a rendelkezésére álló mérlegelési jogkörön. Véleményem szerint az Elsőfokú Bíróság e megállapításai tömörségük ellenére is (mivel azok pusztán másodlagosan kerültek kidolgozásra) minden kifogás fölött állnak.

113. A közösségi jogalkotó ugyanis úgy határozott, hogy a „kevésbé drága" tagállamokban lakó nyugdíjasokra azonnali hatállyal alkalmazza a nyugdíjszámítási mechanizmust, amely a jövőben valamennyi olyan volt tisztviselőre érvényes lesz, aki a nyugdíjjogosultságát az új személyzeti szabályzat hatálybalépését követően szerzi meg. Egyebekben azon személyek helyzetének biztosítása céljából, akik a fellebbezőhöz hasonlóan „drága" tagállamban laknak, és akik 2004. május 1-je előtt szerezték meg nyugdíjjogosultságukat, a jogalkotó előírta egy (jóllehet, amint láttuk, eltérően számított) korrekciós együttható fenntartását. Véleményem szerint nem lehet abból kiindulni, hogy a jogalkotó nyilvánvalóan megsértette a mérlegelési jogkörének korlátait.

114. Következésképpen véleményem szerint el kell utasítani ez utóbbi, a fellebbező által előterjesztett érvet is.

VII – A költségekről

115. Az eljárási szabályzat 122. cikkének első bekezdése szerint, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. Ugyanezen szabályzat 69. cikkének 2. §-a szerint a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

116. Egyebekben ugyanezen 122. cikk második bekezdésében előírja annak a lehetőségét, hogy valamely intézmény tisztviselője vagy egyéb alkalmazottja által előterjesztett fellebbezés esetén a költségeket a felek között megosszák, amennyiben a méltányosság azt megköveteli.

117. Mivel Bíróság előtti jelen eljárás elsőként foglalkozik a Közösségek tisztviselői nyugdíjrendszerének az új személyzeti szabályzat által megvalósított reformjával, és mivel az új rendszer bizonyos jogi vonatkozásai valóban problematikusnak tűnhetnek, javaslom, hogy a Bíróság rendelje el a költségek felek közötti megosztását.

VIII – Végkövetkeztetések

118. A fenti megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a következőképpen határozzon:

„1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A felek maguk viselik saját költségeiket.”